

**Nagovor predsednika Zveze slovenskih častnikov,
dr. Alojza Šteinerja ob dnevu samostojnosti in enotnosti v Litiji**

23. decembra 2016

Spoštovani g. župan, spoštovani medvojni predsednik občinske skupščine, predsednik Območnega združenja Zveze veteranov vojne za Slovenijo Litija-Šmartno, predsednik pododbora Zveze policijskih veteranskih društev Sever Ljubljana, drage veteranke in veterani ter predstavniki ostalih veteranskih in domoljubnih organizacij, kolegi iz častniške organizacije, cenjeni zbrani.

Izražam zahvalo organizatorjem za povabilo in še posebej za postavitev spominske plošče, ki bo pomemben pomnik povezan tudi z samostojnostjo in enotnostjo države Slovenije.

Praznik samostojnosti in enotnosti, ki ga bomo praznovali v ponedeljek, je poleg dneva državnosti in dneva suverenosti, sodi k tistim, ki nas spominjajo na novejšo, četrto stoletno zgodovino naše domovine. Pred 26. leti so bili 26. decembra razglašeni izidi plebiscita o samostojni in neodvisni Sloveniji. Za samostojno državo je ob visoki udeležbi glasovalo 88,5 odstotka volilnih upravičencev. S tem je bila izražena visoka stopnja enotnosti v zgodovini naroda. Čez šest mesecev smo razglasili samostojno državo in se takoj za tem znašli v osamosvojitveni vojni za Slovenijo. Ob obletnici razglasitve rezultatov plebiscita je bila pred 25. leti razglašena ustava slovenske države.

Takrat, ko so leta 2005 k prazniku suverenosti dodali še enotnost, pa smo bili že globoko v različnih pogledih in neenotni o tem, kje so viri za to, da smo si upali izpolniti dolgoletne slovenske želje in prizadevanja za samostojnost naroda. Sam sodim med tiste, ki del omenjene vloge pripisujejo generalu Rudolfu Maistru in njegovim borcem, borcem narodno osvobodilnega boja, po zaslugi katerih smo bili na strani zmagovite koalicije, ki je v drugi svetovni vojni premagala nacizem in fašizem. Pa tudi prizadevanjem, ko smo skozi organiziranje in delovanje teritorialne obrambe, na nek način ponovno vzpostavljali nacionalno vojsko. Ta je neposredno po demokratičnih volitvah in ravno v času plebiscita pred 26. leti bila na zanimivih preizkušnjah, o katerih so govorili moji predhodniki.

Če kje, potem ravno tu v Litiji, lahko najdemo več potrditev tega, kar bom govoril v nadaljevanju. Zato danes, ob tem spominskem obeležju velja izpostaviti, da so korenine na katerih je zrasla slovenska neodvisnost in samostojnost tudi tukaj.

Nimam namena izražati nostalgije po sistemu, ki smo ga zapustili pred četrto stoletje, vendar je dejstvo, da so pripadniki varnostnih in obrambnih sil bili steber varovanja družbene ureditve in vsega ostalega, kar je sodilo zraven. Tisti, ki smo bili v Teritorialni obrambi Slovenije, smo se tega zavedali. Tudi zato je bila reakcija ob poskusu odvzema orožja TO maja 1990 takšna kot je bila. Tu v Litiji ste dejali »ne damo orožja« in naredili vse, da se to ni zgodilo. Ponekod drugod so ga oddali, so tudi primeri, kjer so morali predati, ali pa so že prej imeli orožje pod nadzorom zvezne vojske. Veliko je bilo tudi tistih, ki so morali predati, pa so se potem ravno zaradi tega še bolj izpostavljali pri ilegalnem pridobivanju in iznosu tega orožja iz skladišč JLA.

Z navedenim in drugimi aktivnostmi teritorialne obrambe, slovenske milice in ostalih oblastnih organov se je v procesu demokratizacije in priprav na osamosvojitve prednost nagibala na slovensko stran. Ne s pompom ali mitingi, ampak z enotnostjo in podporo Slovencev in preudarnimi obrambno-varnostnimi aktivnostmi. Zato tudi kasneje v osamosvojitveni vojni ni bilo velikih ofenziv in bitk podobnih Stalingradu ali Groznemu v Čečeniji. Tudi tisti teritorialci iz litijskega območja, ki niso jurišali na eno od ljubljanskih vojašnic, niso nič manj prispevali, kot v primeru, če bi se zaradi napada danes tukaj med drugim spominjali na desetine padlih in herojev. Dali so prispevek, ki je bil pomemben in zaradi katerega še vedno normalno spijo.

Pomemben prispevek ste dali tudi tisti, ki ste takratno teritorialno obrambo šteli za svojo, slovensko, in njeno orožje ohranili v Litiji. Zato naj bo plošča, ki jo odkrivате v prepoznaven spomin, pa tudi vzpodbuda za ohranjanje vedenj o dejanjih, ki so omogočila samostojnost. Obenem pa tudi opozorilo, da zato, ker smo bili nekoč enotni, danes zaradi različnih pogledov na zasluge ne rabimo uprizarjati neenotnosti.

Spoštovani

Hvala vsem, ki ste bili takrat zraven, ki skrbite za to, da se ne pozabi. Hvala za ohranjanje pozitivnih sporočil o naši poti v samostojnost.

Čestitam ob dnevu samostojnosti in enotnosti in prihajajočih praznikih ter vam želim vse dobro.